

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 12.10.1976, sp. zn. 11 To 34/76, ECLI:CZ:NS:1976:11.TO.34.1976.1

Číslo: 28/1978

Právní věta: Povinnost oznámit trestný čin uvedený v § 168 odst. 1 tr. zák. nastupuje nejen tehdy, kdy oznamovatel se doví o trestném činu a zná jeho pachatele, nýbrž i za situace, kdy oznamovatel se doví o spáchání trestného činu, ale nezná jeho pachatele.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 12.10.1976

Spisová značka: 11 To 34/76

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Neoznámení trestného činu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 140 odst. 1
§ 168 odst. 1
§ 174

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 28/1978 sb. rozh.

Povinnost oznámit trestný čin uvedený v § 168 odst. 1 tr. zák. nastupuje nejen tehdy, kdy oznamovatel se doví o trestném činu a zná jeho pachatele, nýbrž i za situace, kdy oznamovatel se doví o spáchání trestného činu, ale nezná jeho pachatele.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 12. 10. 1976 sp. zn. [11 To 34/76](#).)

Nejvyšší soud ČSR zamítl odvolání obviněného, který byl uznán vinným trestným činem neoznámení trestného činu podle § 168 odst. 1 tr. zák.

Z odůvodnění:

Rozsudkem městského soudu v Praze byl obžalovaný J. Sz. uznán vinným trestným činem neoznámení trestného činu podle § 168 odst. 1 tr. zák., přičemž městský soud upustil u obžalovaného podle § 37 tr. zák. od uložení dalšího trestu.

Trestná činnost obžalovaného spočívala v tom, že obžalovaný se seznámil v průběhu roku 1974 v

restauraci Pod Bulovkou v Praze 8 s L. Ž., který mu ukazoval několik falešných pětikorun, o kterých mu říkal, že je sám odléval v dílně na svém pracovišti a že zkouší další slitiny; obžalovaný se také dověděl, že tyto padělané pětikoruny dal L. Ž. do oběhu, a tedy se hodnověrným způsobem dověděl, že jiný spáchal trestný čin padělání a pozměňování peněz a takový trestný čin neoznámil bez odkladu prokurátorovi nebo bezpečnostnímu orgánu.

Tímto rozsudkem městského soudu byl další obžalovaný L. Ž. uznán vinným trestným činem padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 al. 1 tr. zák.

Podle rozsudku městského soudu spočívala trestná činnost obžalovaného L. Ž. v tom, že v průběhu roku 1974 vyrobil na svém pracovišti celkem 7 kusů odlitků pětikorunových mincí, z nichž 4 kusy dal při placení útraty vedoucímu restaurace Pod Bulovkou v Praze 8, a že tedy padělané peníze udal jako pravé. Rozsudek městského soudu nabyl v trestní věci obžalovaného L. Ž. právní moci.

Proti rozsudku městského soudu podal obžalovaný J. Sz. odvolání směřující proti výroku o vině. Poukázal především na nesprávná zjištění a v důsledku toho i na nesprávný právní závěr. Uvedl, že k naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 168 odst. 1 tr. zák. je nutné, aby v pachatelově vědomí bylo obsaženo spáchání vyjmenovaných trestných činů jinou osobou, v tomto případě spáchání trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 tr. zák. a že proto součástí subjektivní stránky pachatele trestného činu podle § 168 odst. 1 tr. zák. musí být též zákonné znaky trestného činu podle § 140 odst. 1 tr. zák. To znamená, jak obžalovaný dále uvedl, že v tomto konkrétním případě musel by vědět, že obžalovaný L. Ž. vyrobil mince v úmyslu udat je jako pravé nebo musel by se hodnověrným způsobem dovědět o tom, že jmenovaný obžalovaný nebo jiná osoba padělané peníze dala do oběhu. Tyto předpoklady nebyly však v jeho případě splněny. Obžalovaný J. Sz. trval na tom, že v žádném případě nevěděl, že by úmysl obžalovaného L. Ž. směřoval k uvádění padělaných peněz do oběhu, a poukázal v tomto směru na to, že obžalovaného L. Ž. upozorňoval, aby falešné mince do oběhu nedával. Proto se nemohl dopustit trestného činu podle § 168 odst. 1 tr. zák. Dále obžalovaný J. Sz. poukazoval i na druhou alternativu, vyplývající z jeho doznání, že se dověděl o tom, že uvedené mince byly dány do oběhu. Domníval se, že padělané peníze dal do oběhu J. J. za výhru v kulečnicku. I když je zřejmé, že padělanými mincemi bylo placeno, neměl žádnou vědomost, která osoba tak učinila. Pokud následujícího dne ukazoval mince od J. J. obžalovanému L. Ž., ten mu potvrdil, že tyto mince vyrobil, ale nepotvrdil, že je dal do oběhu. Obžalovaný se pak zaměřil i na tu možnost, že falešné peníze mohly být dány do oběhu i jinými osobami a z toho dovodil, že neměl-li zcela přesnou vědomost o tom, kdo dal peníze do oběhu a přesto byl byl oznámení učinil, mohl by se eventuálně dopustit trestného činu krivého obvinění podle § 174 tr. zák. Závěrem navrhl, aby napadený rozsudek byl v jeho věci přezkoumán a s ohledem na uvedené námitky zrušen s tím, aby byl obžaloby zproštěn.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 254 odst. 1, 2 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku týkajících se obžalovaného J. Sz., přezkoumal i správnost postupu řízení, které předcházelo napadenému rozsudku a shledal, že odvolání není důvodné.

Pokud jde o skutková zjištění městského soudu, tj. za jakých okolností se obžalovaný J. Sz. dozvěděl o výrobě falešných pětikorunových mincí, kdy dostal některé z těchto mincí jako zákonné platidlo, kdy tyto falešné peníze ukazoval obžalovanému L. Ž., který se mu doznal, že jde o výrobky, které zhotovil, jsou skutková zjištění uvedená v napadeném rozsudku správná a mají spolehlivou oporu v důkazech provedených v hlavním líčení, zejména v doznání obžalovaného L. Ž., ve výpovědích svědků J. J., znalce L. S., jakož i v dalších svědeckých výpovědích. Jsou proto skutkové, ale i právní závěry městského soudu uvedené v napadeném rozsudku správné a v zájmu úplnosti se k nim ještě dodává:

Objektivní stránka trestného činu neoznámění trestného činu podle § 168 odst. 1 tr. zák. záleží v tom, že pachatel neoznámí někým jiným spáchaný trestný čin uvedený v § 168 odst. 1 tr. zák., o

kterém se hodnověrným způsobem dověděl. Oznamovací povinnost, která musí být učiněna neprodleně, bezodkladně, se podle tohoto zákonného ustanovení vztahuje též na trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 tr. zák.

V této souvislosti je však nutno poukázat na trestnou činnost obžalovaného L. Ž., u kterého skutková zjištění městského soudu vedla ke správnému právnímu závěru v tom, že spáchal trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 al. 1 tr. zák. Obžalovaný L. Ž. vypovídal v přípravném řízení v tom smyslu, že vyrobené mince měly dobrou kvalitu a že v restauraci Pod Bulovkou je ukazoval známým. Potvrdil, že jedna z těchto mincí kolovala při karetní hře a doznal, že čtyřmi padělanými mincemi platil útratu v této restauraci. V restauraci byl přítomen i obžalovaný J. Sz. a tam se také obžalovaný J. Sz. dověděl, že obžalovaný L. Ž. vyrobil falešné pětikoruny.

Obžalovaný J. Sz. zpočátku nevěděl, že obžalovaný L. Ž. část takto vyrobených falešných mincí dal v restauraci do oběhu, tj. že padělané peníze udal jako pravé, avšak ještě též večer obdržel od J. J. za výhru v kulečnicku dvě falešné pětikoruny a omylem chtěl těmito mincemi platit útratu ve vinárně. Následujícího dne ukázal obžalovanému J. Ž. tyto falešné peníze a ten se doznal, že jsou to jeho výrobky. Obžalovaný J. Sz. pak upozornil obžalovaného L. Ž., aby tyto peníze nedával do oběhu.

Na základě provedených důkazů je třeba dospět k závěru, že obžalovaný J. Sz. v rozhodné době nejen věděl, že obžalovaný L. Ž. vyrobil falešné pětikoruny, ale též se v této době dověděl, že padělané peníze byly udány jako pravé. Obžalovaný L. Ž. přece doznal, že falešné peníze dal do karetní hry a že dalšími padělanými mincemi zaplatil útratu v restauraci. Toto tvrzení navazuje také na svědeckou výpověď J. J., který dostal peníze od obžalovaného L. Ž. a ten je také poznal, jako svůj výrobek. Z poznatků, že falešné peníze byly v oběhu, vycházel i obžalovaný J. Sz., který obžalovaného L. Ž. upozorňoval, aby je do oběhu nedával. tím se obžalovaný J. Sz. hodnověrným způsobem dověděl, že tyto peníze dal do oběhu obžalovaný L. Ž., neboť jinak by jeho upozornění obžalovanému L. Ž., aby tyto peníze do oběhu nedával, ztratilo jakýkoliv smysl.

Dále je nutno v této souvislosti uvést, že trestní zákon nevyžaduje, aby k oznámení trestného činu podle § 168 odst. 1 došlo jen za toho předpokladu, že oznamovatel zná pachatele trestného činu uvedeného v tomto zákonném ustanovení. Vyplývá to i z dispozice § 168 odst. 1, první věty, která stanoví „kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný spáchal trestný čin a takový trestný čin neoznámí...“.

Pokud toto zákonné ustanovení obsahuje oznamovací povinnost na trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 tr. zák., lze obecně uvést, že je to proto, aby oznámením prokurátorovi nebo bezpečnostnímu orgánu se mohlo učinit rychlé a včasné opatření proti pachateli, který trestný čin spáchal, což ve svém důsledku znamená zabezpečení ochrany peněz jako zákonných platidel s cílem zamezit nebezpečným zásahům do jejich oběhu.

Měl proto obžalovaný J. Sz. učinit bez odkladu příslušné oznámení, a to již poté, kdy obdržel falešné mince a kdy také již věděl, že obžalovaný L. Ž. tyto mince dal do oběhu, a tedy je udal jako pravé. Tato situace, která byla již podrobně uvedena i v rozsudku městského soudu (obsah rozhovoru mezi obžalovaným J. Sz. a obžalovaným L. Ž.) vytvořila okolnost, kterou se obžalovaný J. Sz. hodnověrným způsobem dověděl, že jiný spáchal trestný čin padělání a pozměňování peněz, a proto měl podle zákona oznamovací povinnost. Jeho tvrzení, že nevěděl, že měl tuto okolnost oznámit, nemůže mít vliv na uvedená skutková zjištění a tím méně na právní posouzení.